

Juridiska fakultetskansliet

Justitiedepartementet

Remiss: COM(2022) 204 final, Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2011/83/EU om avtal om finansiella tjänster som ingåtts på distans samt om upphävande av direktiv 2002/65/EG

Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet tillstyrker förslaget med vissa anmärkningar, samt gör vissa iakttagelser avseende förslagets förhållande till svensk rätt.

Allmänna anmärkningar

I huvudsak innebär förslaget en förstärkning och breddning av konsumentskyddet i förhållande till 2002 års direktiv (DMFSD), samtidigt som reglerna ska bli subsidiärt tillämpliga i förhållande till andra unionsakter, såsom Solvens II-direktivet från 2009 och bolånedirektivet från 2014. Ändringarna placeras i det existerande konsumenträttighetsdirektivet från 2011, CRD, som redan innehåller en sådan subsidiaritetsbestämmelse, art. 3.2. Dessa förslag är lämpliga. Det är däremot oklart varför det som föreskrivs i art. 3.2 sedan måste upprepas i art. 16a.6, 16b.6 och 16d.4, och i så fall varför enbart i dessa. Art.16d.4 är dessutom formulerad på ett annat sätt än art. 16a.6 och 16b.6, vilket kan verka förvirrande.

Förslaget till art. 16a CRD motsvaras närmast av upplysningsbestämmelsen art. 3 DMFSD. Förslaget saknar motsvarigheter till art. 3.1b och c, vilka handlar om skyldighet att informera om bl.a. identiteten hos dels den som företräder ”leverantören” (i förslaget betecknad ”näringsidkaren”) i konsumentens hemland, dels sådana som har affärsmässiga kontakter med konsumenten i anledning av förhållandet med leverantören. I förslaget till art. 16a.1b är det, i motsats till art. 3.1b DMFSD, den som företräder någon annan som ska uppge för vems räkning handlandet sker. Det står inte klart vad som motiverar dessa ändringar, även om de kanske har fog för sig.

Enligt förslaget till art. 16a.1h CRD ska näringsidkaren upplysa om huruvida priset har personanpassats på grundval av automatiserat beslutsfattande. Det kan övervägas om inte det bör ställas krav på att näringsidkaren ska ange att så *inte* är fallet, dvs. att priset för tjänsten inte bestäms av automatiserade parametrar, vilket ju kan tjäna som en antydning om att priset kan förhandlas individuellt.

Det är fördelaktigt att förslagets motiv uttalar att kryptovalutor ska omfattas av regelverket men det skulle kunna anges också åtminstone i skälen, så att det inte ska behöva utläsas genom en

motsatsläsning av art. 16b.2c, varav framgår att någon ångerrätt inte ska gälla avseende tjänster med anknytning till kryptotillgångar.

Idén om en skyldighet att tillhandahålla en ångerknapp vid elektroniskt ingångna avtal, art. 16b.5 är en god moderniseringsåtgärd i förhållande till DMFSD.

Förslaget till art. 16c CRD reglerar frågan om konsumentens betalningsskyldighet för tjänster som erhållits under ångerperioden och när ångerrätten sedermera har utövats. En närmast identisk bestämmelse finns i art. 7.2 DMFSD. Enligt denna bestämmelse får medlemsstaterna föreskriva att konsumenten inte är skyldig att utge någon ersättning ”när ett försäkringsavtal hävs”, varmed rätteligen ska förstås ”innan ångerrätten utövas i ett försäkringsavtal”. En motsvarande bestämmelse saknas i art. 16c CRD, och det är oklart om detta ska tolkas som att bestämmelsen är överflödigt till följd av någon annan unionsakt eller av sakens natur, eller som att rättsläget bör ändras.

Förhållandet till svensk rätt

Direktivförslaget innebär att reglerna blir subsidiära. För svensk rätts del innebär detta sannolikt inte några regelkomplikationer. Som exempel kan anföras följande. Ångerregeln för livförsäkring i Solvens II-direktivet är införd i 1:7 DAvtL och avsaknaden av ångerrätt enligt bolånedirektivet är redan hanterad genom dels 1:2 1 st. 3 DAvtL, där bostadskrediter undantas från DAvtL:s tillämpningsområde, dels 4 § 4 st. konsumentkreditlagen, där bostadskrediter undantas från den ångerrätt som lagen annars föreskriver.

Korrektur

Under avsnittet ’Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget’, ’Artikel 1 – Ändringar av direktiv 2011/83/EU’, ’(1)’ sker i den svenska versionen en hänvisning till ”artikel 11. A och b” som rätteligen borde vara ”artikel 1.1a och b”.

Under nyssnämnda avsnitt sker i de engelska och svenska versionerna en uppräkningslista (i)–(vi) som rätteligen borde vara (i)–(viii).

I skäl 13 i den svenska versionen står det ”särskild unionsakter”.

I den till skäl 13 hörande fotnoten 20 har fotnotsreferensen i sidfoten, i den svenska versionen, i stället för att ligga i marginalen hamnat intill fotnotstexten, som i sin tur har en större font än vad som är avsett.

I skäl 15, första raden, i den svenska versionen står ordet Kan av misstag med inledande versal.

Remissvaret har på fakultetsnämndens uppdrag beslutats av dekanus, professor Jessika van der Sluijs. Yttrandet har beretts av professor Jori Munukka. Föredragande har varit Karolina Alveryd. Yttrandet har expedierats av Juridiska fakultetskansliet.